

# Kuokkalan tori, yleissuunnitelma

Ikäystävällinen kaupunkitila

26.5.2023



**RAMBOLL**

Bright ideas.  
Sustainable change.

# Johdanto

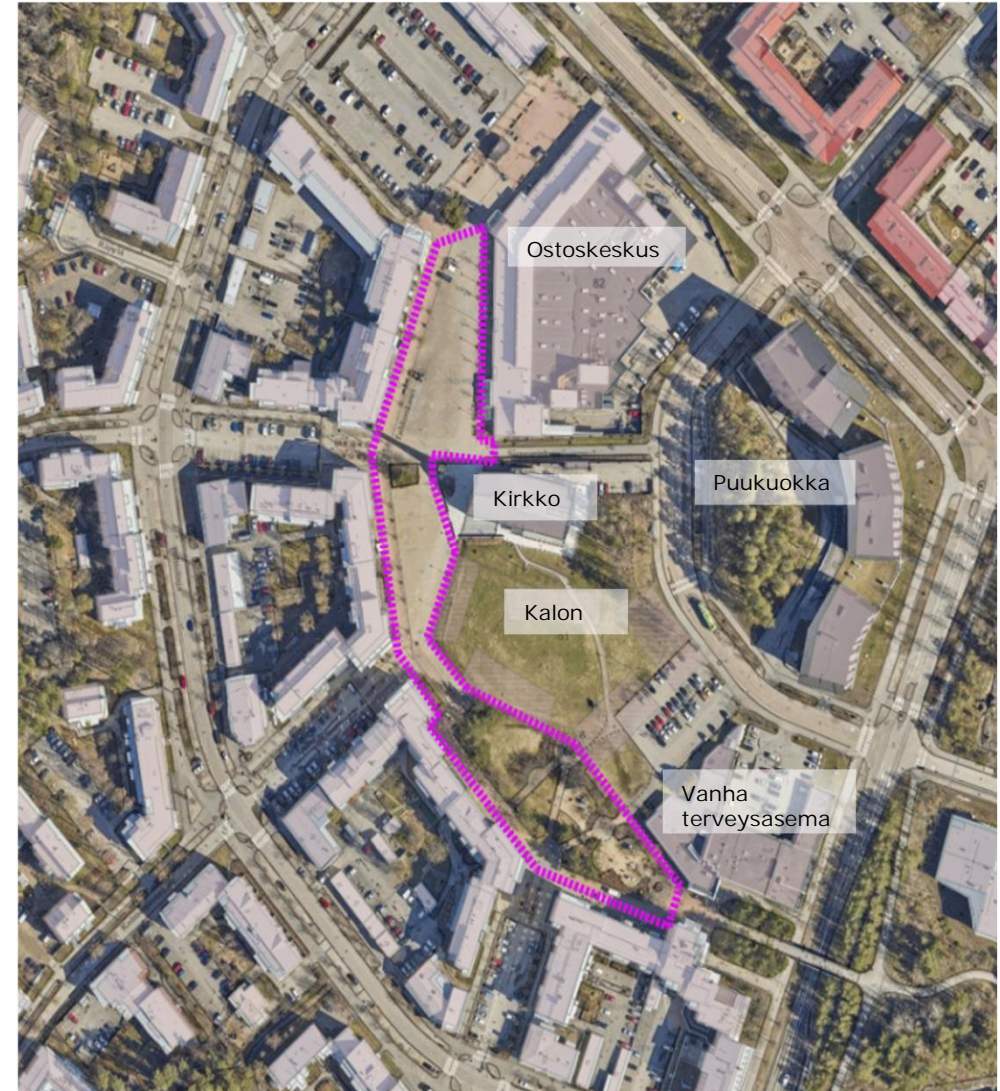
Kuokkalan torialue sijaitsee Jyväskylässä Jyväsjärven eteläpuolella Kuokkalan kaupunginosassa.

Tämän hankkeen tavoitteena on ollut kohentaa Kuokkalan torialueen laatutasoa, monipuolistaa sen toiminnallisuutta ja uudistaa tilallisuutta ja yleisilmettä niin, että aukiosta, puistosta ja uudesta korttelista muodostuu houkutteleva ja viihtyisä kokonaisuus. Suunnittelussa on pyritty säästämään mahdollisimman paljon nykyisiä rakenteita.

Työn päätavoitteena on ollut myös pilotoida ikäystävällisen ympäristön suunnittelua ja toteuttamista Kuokkalan torialueella. Torialueesta on laadittu yleissuunnitelma, jossa huomioidaan erityisesti seniorit ja lapset ja ikänäkökulmaa on pyritty tuomaan alueen konseptiin, materiaali- ja kasvillisuusvalintoihin sekä toiminnallisuuteen. Ikäystävällisyysnäkökulman periaatteita on selvitetty mm. MONIA-hankkeen tulosten kautta. MONIA –hanke on Aalto –yliopiston arkkitehtuurin laitoksen SOTERA tutkimusryhmän vetämä hanke (2021-2022), jonka tavoitteena oli kehittää monimuotoista integroitua asumista muistisairaille.

Torialueen ympäristöön on suunniteltu uutta puurakentamista. Torin itäpuolelle rakentuu Kalon-kortteli, jossa suurin osa asumisesta on kohdennettu ikääntyneille (vuokra-asumista ja muistiystävällistä asumista). Lisäksi Kalonin tontille rakentuvaan torinpuoleiseen rakennusmassaan tulee seurakunnan tiloja. Nykyinen terveyskeskuksen tontti tulee myös jatkossa rakentumaan asuinkäyttöön.

Projektia on ohjannut Jyväskylän kaupungin organisaatio ja työn projektipäällikkönä on toiminut Mari Kiili. Muut kaupungin organisaatiosta työhön osallistuneet ovat olleet Piia Sipinen, Mira Juuma, Markus Pasanen, Tuula Smolander, Timo Tillgren sekä Jari Moilanen. Työn on toteuttanut Ramboll Finland Oy. Rambollin työryhmään on kuulunut Tiia Valtonen, Miisa-Maari Ulmanen, Raija Lievonen, Yrjö Rossi, Tuija Ohra-Aho, Reija Pasanen, Bhavna Mishra sekä Paula Cañon.



# Suunnittelualueen nykytilanteen kuvaus

Kuokkalan tori on julkinen aukio Jyväskylässä. Aukiota ympäröivät asuin-, liike- ja kulttuurirakennukset, joista merkittävimmät ovat Kuokkalan kirkko sekä Kuokkalan ostari. Alueen ympäristössä sijaitsee myös useita palveluita, kuten apteekki.

Aukio on pääosin betonikiveystä, ja sen reunoilla on joitakin nurmialueita ja istutusalueita. Aluetta reunustavat myös useat puut. Alueen keskellä kellotapulin vieressä kasvaa hieno suurehko douglaskuusi, jonka oksat tosin ovat haperoita ja katkeilevat herkästi muun muassa isosta lumikuormasta. Osa torin katupuista ei myöskään ole menestynyt alueella ja ovat jääneet pienkasvuisiksi.

Aukion keskellä on vanha kaivo ja sen vieressä pieni kiveykseen avattu petankkikenttä, jotka toimivat torin keskipisteenä ja ihmisten kokoontumispaikkana. Toritoimintaa alueella ei juurikaan ole viime aikoina ollut. Toinen merkittävä kokoontumispiste suunnittelualueella on Lukkarinpuisto. Lukkarinpuisto sijaitsee Kuokkalan torin eteläpään jatkeena, erottaen aukion Pohjanlahdentiestä. Puistossa on oleskelun paikkoja sekä leikkipaikka, mutta se on jokseenkin jäsentymätön ja varjoinen, minkä vuoksi se ei kutsu pysähtymään.

Kuokkalan torilla on vahva olemassa oleva identiteetti. Identiteetti muodostuu alueen monivärisistä pintamateriaaleista ja ympäröivän rakennuskannan arkkitehtuurista. Aukion pintamateriaalit, siisteys, toiminnot, katuvihreä ja tilallisuus kuitenkin vaativat ehostusta, sillä alue toimii nykyiseltään lähes vain läpikulkupaikkana ja nuorison kokoontumiskohteena.

Ikääntyvän väestön "Kalonin" asuinkorttelin rakentuessa kirkon eteläpuolelle, alueen kehittäminen erityisesti ikäystävällisyyden näkökulmasta on tärkeää, sillä alue ei nykyisellään vastaa ikääntyneiden tarpeisiin ja voi aiheuttaa myös turvattomuuden tunteita. Alueen lähistöllä sijaitsee lisäksi koulu ja päiväkotikoti, minkä vuoksi alueen suunnittelussa keskiössä tulisi olla ikääntyvän väestön lisäksi myös lapset ja nuoret.



Kuva 1



Kuva 2



Kuva 3



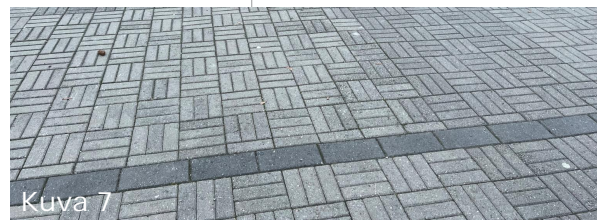
Kuva 4



Kuva 5



Kuva 6



Kuva 7



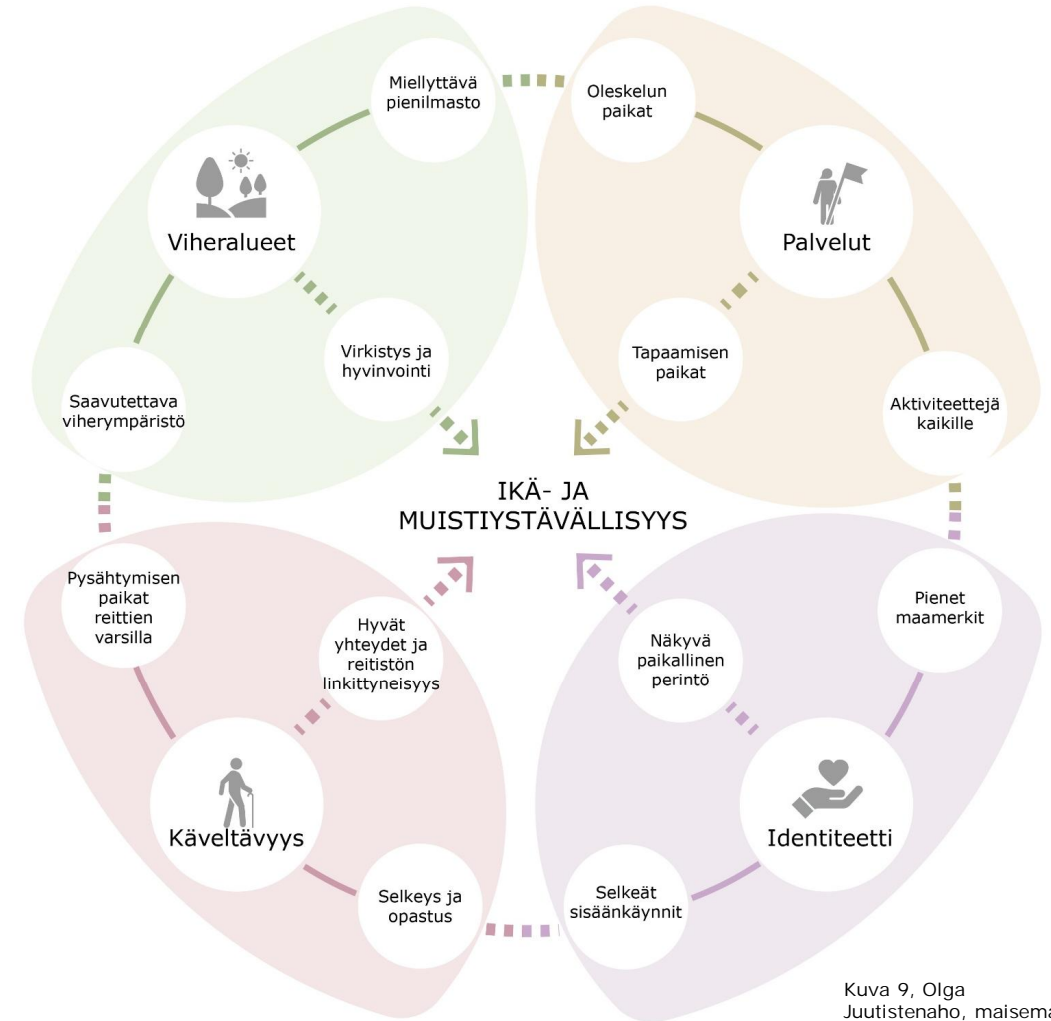
Kuva 8

# Ikäystävällinen ympäristö käsitteenä

Ikäystävällinen ympäristö on suunniteltu kaiken ikäisille saavutettavaksi. Se keskittyy erityisesti ikäihmisten tarpeiden ja mieltymyksien huomioimiseen, ja sen tavoitteena on tukea heidän itsenäisyyttään, sosiaalista inklusiota, kognitiivisia- ja motorisia toimintoja, ja näin ollen myös heidän yleistä hyvinvointiaan. Ikäystävälliset ympäristöt ovat merkittäviä, koska ne edistävät ihmisten fyysistä ja psyykkistä terveyttä sekä yhteisön yleistä asumiskelpoisuutta.

Ympäristön ikäystävällisyyteen vaikuttavat monet tekijät, mukaan lukien viheralueiden fyysinen saavutettavuus, sosiaalinen ja yhteisöllinen tuki sekä palvelujen ja muiden toimintojen käytettävyys. Ikäystävällisen suunnittelun periaatteet voidaan jakaa neljään ikäystävällisyyden muodostavaan osa-alueeseen; 1) viherympäristöjen, 2) palveluiden, 3) käveltävyys ja 4) identiteetin toimivuuteen ja saavutettavuuteen (Juutistenaho, 2021).

Ikäystävälliset ympäristöt voivat toimia myös oppimisympäristöinä lapsille- ja nuorille. Eri ikäryhmien kohtaamispaikkoina ne tarjoavat mahdollisuuksia sosiaaliseen vuorovaikutukseen, mikä vähentää sosiaalista eristäytymistä ja edistää mielenterveyttä. Esteettömyysnäkökulmasta puolestaan ikäystävälliset ympäristöt vähentävät kaatumis- ja onnettomuusriskiä sekä parantavat palvelujen ja toimintojen käytettävyyttä. Kaiken kaikkiaan ikäystävälliset ympäristöt ovat tärkeitä, koska ne auttavat luomaan yhteisöjä, jotka ovat osallistavia ja tukevat kaikenikäisten ihmisten perustarpeita ja -oikeuksia.

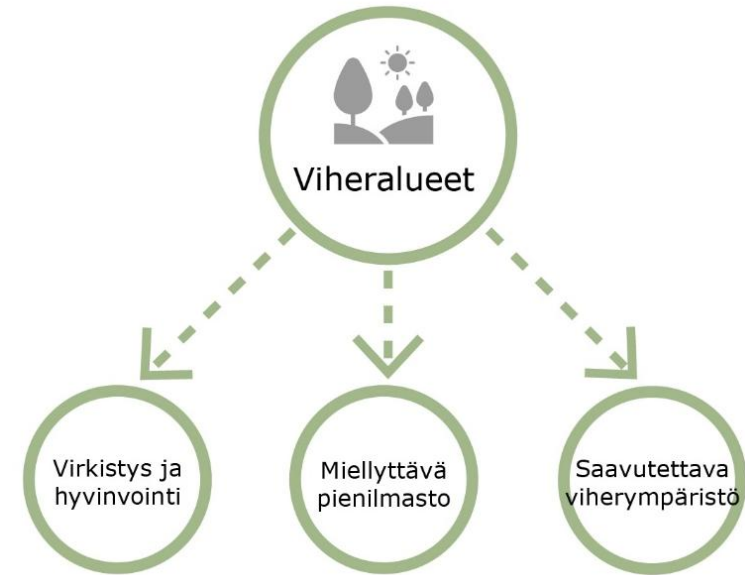


Kuva 9, Olga Juutistenaho, maisema-arkkitehtuurin diplomityö 2021 (mukailleen)

# Ikäystävällisyyden tarkistuslista yleisten ohjeistuksien pohjalta

# Ikäystävällisyyden viitekehys suunnittelulle – viheralueet

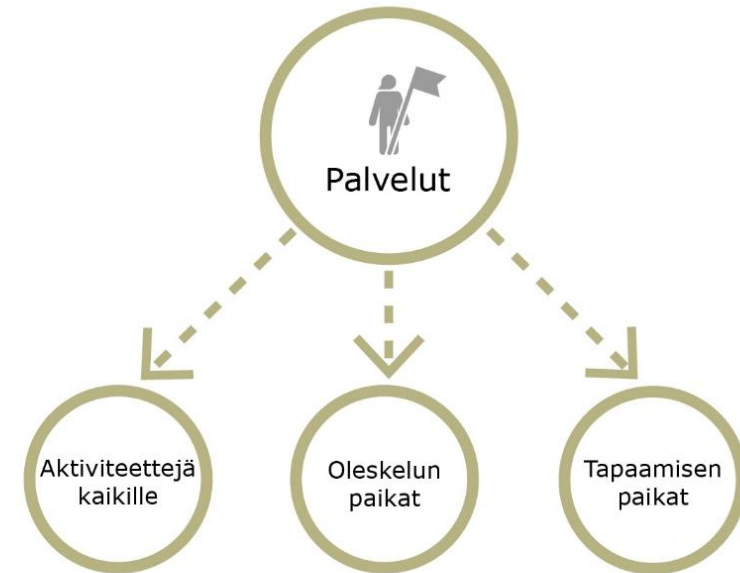
- Virkistys ja hyvinvointi
  - Kasvilajien valinta aistinäkökulmasta ja muistinäkökulmasta (esim. arboretum tai perinnepuutarhattyylinen ratkaisu).
  - Eksoottiset kasvilajit herättävät mielenkiintoa.
  - Kukkivat- ja satoa tuottavat kasvilajit lisäävät alueen virkistysarvoa.
  - Eläimiä, lintuja ja hyönteisiä houkuttelevat kasvilajit tuottavat paljon ekosysteemipalveluita.
  - Eri kasvukausien väriloiston hyödyntäminen lisää alueen elävyyttä ja auttaa orientoitumista alueella eri vuodenaikoina.
  - Sopivia kasvilajeja ovat esimerkiksi perennat, sipulikasvit, yksivuotiset kasvit, erikokoiset puut ja pensaat ja hyötykasvit.
  - Allergisoivia, piikikkaita tai myrkyllisiä kasveja tulee välttää.
  - Monipuoliset ja vihreät ikkunanäkymät sisätiloista ulos houkuttelevat ulkoilemaan.
  - Tuoksuva kasvillisuus lisää viheralueiden sensorisuutta.
- Miellyttävä pienilmasto
  - Eri ilmansuuntiin avautuvat oleskelupaikat viheralueiden yhteyteen.
- Saavutettava viherympäristö
  - Viheralueiden sijoittelu tasaisesti ympäri aluetta.
  - Kulkureittien sijoittelu viherjuonnetta pitkin.



Kuva 10, Olga Juutistenaho, maisema-arkkitehtuurin diplomityö 2021 (mukaiillen)

# Ikäystävällisyyden viitekehys suunnittelulle – palvelut

- Aktiviteetteja kaikille
  - Aktiivisesti käytössä olevien toimintojen säilyttäminen.
  - Yhteiskäyttöiset puistoharavat ja asumisyksikköjen lähellä sijaitsevat haravoitavat aukeat nurmialueet toimivat hyvinä toimintoina ikäihmisille.
  - Kosketuksen kautta saavutettava tieto, elämyksellisyys ja tiedonjako ympäristöstä (esimerkiksi vaihtelevan pintaiset puunrungot, vesiaiheet ja kohokuviot).
  - Oppimisympäristöt (esimerkiksi infokyltit alueen lajikannasta).
  - Alueen jakaminen pienempiin osa-alueisiin aktiivisuuden mukaan, jotta sinne muodostuu rauhallisempia ja toiminnallisempia alueita).
  - Erilaiset toiminnot muistuttamaan omasta kotiympäristöstä (esim. pihakeinut).
- Oleskelun paikat
  - Istuskelun paikkoja tulee olla sopivan tiheään ja erilaisissa paikoissa (istuskelupaikat ulkotiloissa vähintään 25-50 m välein).
  - Oleskelupaikkojen sijoittaminen lähelle asuntoja nostaa niiden käyttöä ja houkuttelevuutta.
  - Oleskelupaikan suojaaminen kasvillisuudella, pergolalla tai muulla katoksella lisää niiden käyttöä (huomioidaan turvallisuus, vältetään täysin suljettujen tilojen muodostamista).
  - Näköyhteyksien luominen toiminnan paikoille oleskelualueilta.
- Tapaamisen paikat
  - Monipuolisesti kaikille ikäryhmille osoitetut aktiviteettipisteet (mm. petankkikenttä, kasvilajien tunnistuskyltit ja penkit).

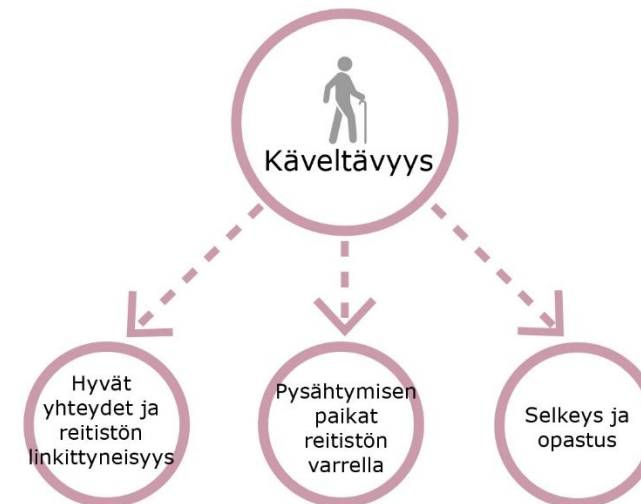


Kuva 11, Olga Juutistenaho, maisema-arkkitehtuurin diplomityö 2021 (mukaiillen)

# Ikäystävällisyyden viitekehys suunnittelulle – käveltävyys

- Hyvät yhteydet ja reitistön linkittyneisyys
  - Vaihtelevan pituiset esteettömät reitit (reittien pituus tulee olla esitettyinä). Kulkureiteistä muodostuu lenkkejä, joita ikäihmiset voivat kuntonsa mukaan käyttää.
  - Eriytetyt pyöräväylät ja jalankulun väylät.
  - Toimiva kunnossapito (talvikunnossapito, lehtien poistaminen kulkureiteiltä, routavaurioiden korjaaminen). Maan pinta tulee olla mahdollisimman tasainen - ei yli puolen sentin kuoppia.
  - Liikkumisen hidasteet kävelyreittien varrella rauhoittamaan muuta vilkasta liikennettä (mm. sähköpotkulauta- ja pyöräliikennettä).
  - Reittien pintamateriaalinen huomioiminen (mm. liukkauden vähentäminen ja käyttömukavuuden lisääminen).
- Pysähtymispaikat reittien varrella
  - Vähintään osa levähdyspaikoista tulee olla korkeammalla istumiskorkeudella sekä selkä- että käsinojilla. Näköyhteys seuraavalle pysähtymispaikalle motivoi myös liikkeellelähtöä.
  - Kalusteet ja liikuntavälineet sijoitettu kapeimmissa kohdissa kulkuväylien ulkopuolelle törmäysten estämiseksi.
  - Kalustuksen tulee olla tarkoituksenmukainen. Tärkeää huomioida, että puiset materiaalit tuntuvat lämpoisemmiltä, ja näin miellyttävimmiltä käyttää, kuin metalliset.
  - Ympäristön jyrkissä kohdissa olevilla reiteillä kaiteet tarvittaessa.

- Selkeys ja opastus
  - Selkeät kulkureitit liikkumisen risteymäkohtien yli.
  - Riittävä ja häikäsemätön valaistus reittien varrella.
  - Opasteissa tummuuskontrastit, isot fontit, kiiltämättömät ja häikäsemättömät materiaalit, huomioiden pyörätuolissa kulkevat.
  - Opasteet tulee sijoittaa katselukorkeudella.
  - Opasteet palveluihin ja risteyskiin.
  - Opastus myös äänin (esim. äänimajakka).
  - Lämpimiä värejä käytetään valaistuksessa opastamaan ja korostamaan erilaisia toiminnallisia alueita ulkotiloissa.

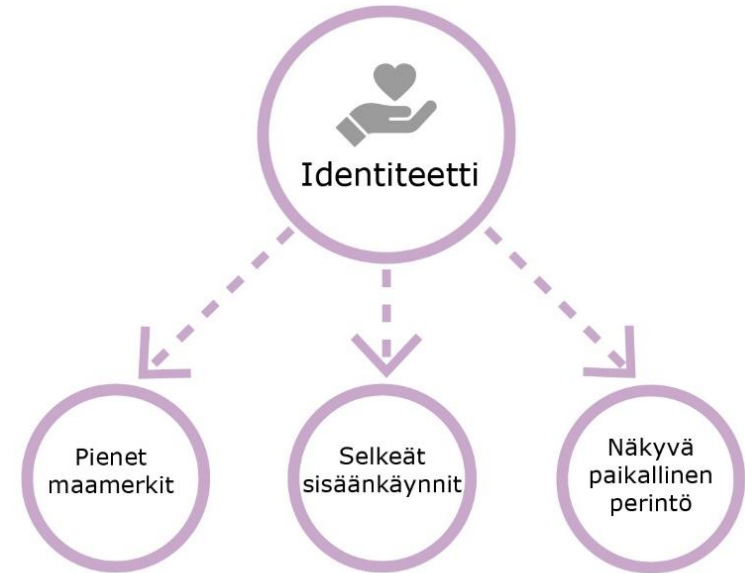


Kuva 12, Olga Juutistenaho, maisema-arkkitehtuurin diplomityö 2021 (mukaillen)



# Ikäystävällisyyden viitekehys suunnittelulle – identiteetti

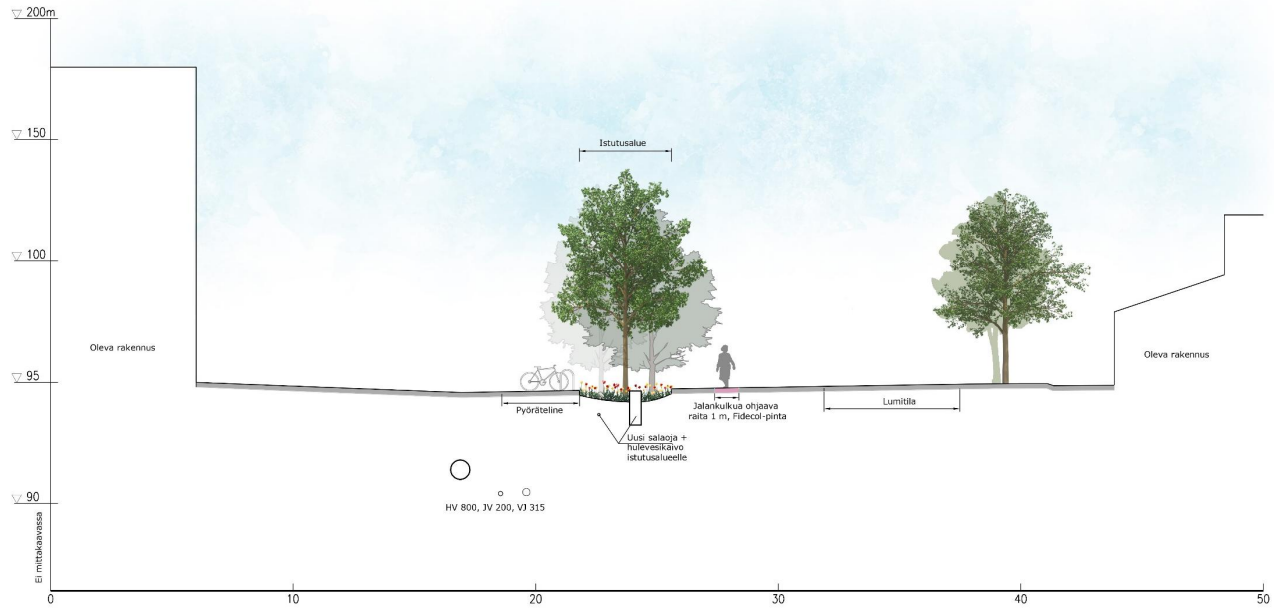
- Pienet maamerkit
  - Alueen nykyisten rakenteiden korostaminen.
  - Kasvillisuuden hyödyntäminen maamerkinä.
  - Äänimaiseman käyttäminen maamerkinä.
  - Taide ja ympäröivästä maisemasta esille nousevat värit maamerkinä.
- Selkeät sisäänkäynnit
  - Maalaukset asfaltilla tai kiveyksien päällä voivat selkeyttää alueen sisäänkäyntejä.
  - Hyvä näkyvyys sekä leveät ja viihtyisät kulkureitit lisäävät turvallisuuden tunnetta.
- Näkyvä paikallinen perintö
  - Ammennetaan identiteettiä alueiden nykytilasta ja historiasta.
  - Turvallisuuden tunteelle ympäristön viihtyisyys, rauhallisuus ja siisteys ovat tärkeitä.



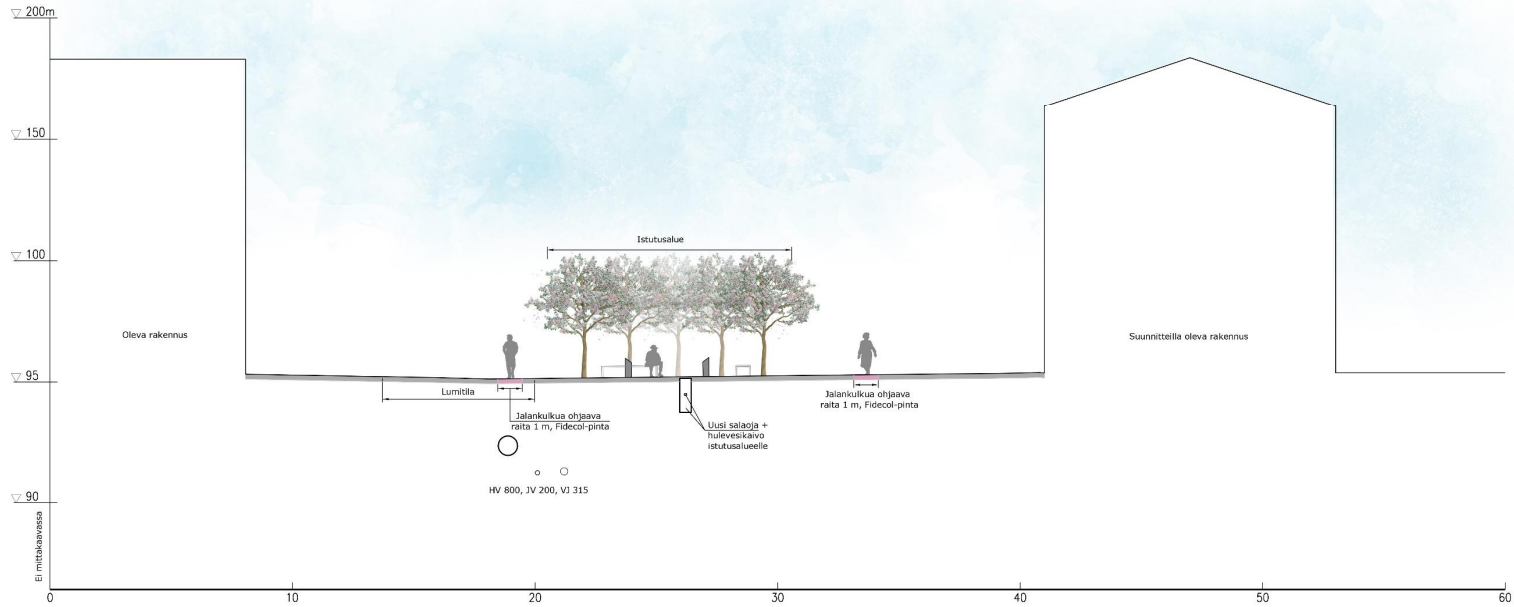
Kuva 13, Olga Juutistenaho, maisema-arkkitehtuurin diplomityö 2021 (mukaiillen)

# Ikäystävällisyys Kuokkalan torilla, yleissuunnitelma

## Poikkileikkaus A-A



## Poikkileikkaus B-B









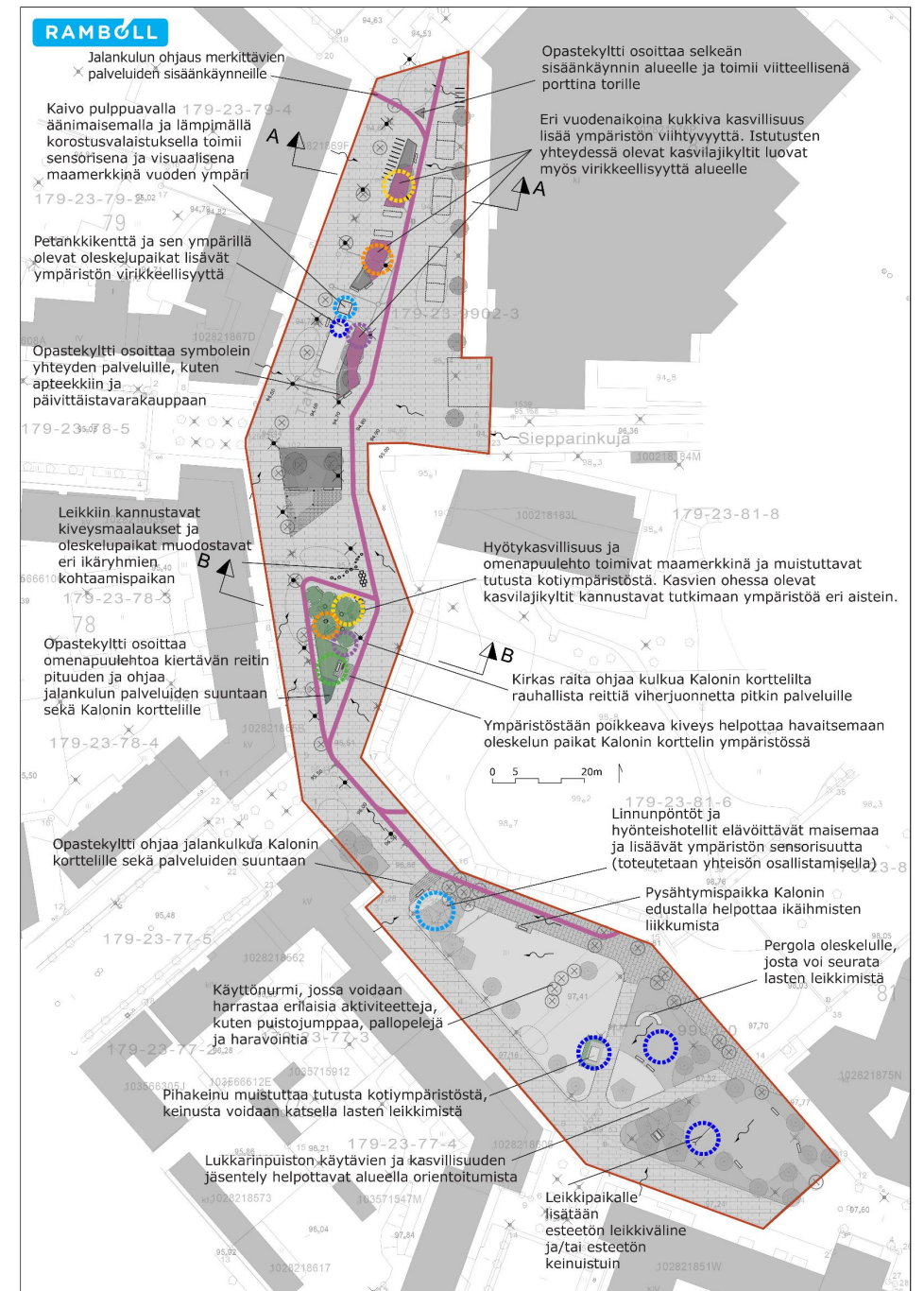
## Leikkauspaikat



# Yleissuunnitelma eri aisteille

## MERKINTÖJEN SELITYKSET

-  Näköaisti; värikkäitä kasveja, kontrasteja väreissä ja pintamateriaaleissa
-  Hajuaisti; tuoksuvia kasveja ja elementtejä (esim. terva, multa)
-  Kuuloaisti; lehtien havina puissa, kaivon äänimaisema (esim. vesi, linnut)
-  Tasapainoaisti; pihakeinu, petankki ja leikkivälineet
-  Tuntoaisti; polkuja reunustavat pintamateriaalit, kosketeltavat kasvit ja materiaalit (esim. kaarna)
-  Hyötykasvillisuus; mm. marjapensaat ja omenapuut



# Yleissuunnitelma, kasvillisuus

## Puut

- serbiankuusi
- koristeomenapuut\*
- tammet
- vaahterat
- lehmus
- pihlaja

## Pensaat

- angervot
- katajapensaat
- vuorimännyt (esim. kääpiövuorimänty)
- pihajasmike
- ruusut (esim. mustilanruusu)
- kärhöt
- marjapensaat

## Heinät

- koristekastikat
- sarat (esim. pronssisara)
- sininata
- siniheinät

## Sipulikasvit

- narsissit (esim. lumikello ja minnow)
- koristelaukat
- liljat (esim. helmililja)
- scillat
- krookukset

## Perennat

- kurjenpolvet (esim. tuoksukurjenpolvi)
- liljat
- tuoksumatara
- illakko
- lehtosalvia
- harjaneilikka
- ajuruohot
- nukkapähkämö
- mansikka
- yrtit
- raparperi

- tuntoaisti
- hajuaiisti
- näköaisti
- kuuloaisti
- hyötykasvillisuus

\* Omenapuulehdossa käytettävä runkonostettu (n. 3 m) puita. Suurikokoisten omenapuulajikkeiden lisäksi hyvä vaihtoehto voisi olla rusokirsikka.



# Yleissuunnitelma, eritysratkaisut ja väripaletti


## KAIVON ÄÄNIMAJAKKA

Kaivon katokseen, säältä suojaan, integroidaan äänimajakka pinta-asennuksena (esim. älykäs Okeenea äänimajakka Navigueo+ Hifi IP54 (Axessible)), joka toistaa veden solinan ääntä. Kaivo toimii taiteen paikkana ja orientoitumista helpottavana maamerkinä näkövammaisille. Vedensolina toimii myös sensorisena rauhoitteena rakennetussa kaupunkiympäristössä. Äänimajakka toistaa ääntä mobiiliapplikaation signaalin avulla, kun ihminen astuu tarpeeksi lähelle äänimajakkaa. Ääni voidaan kytkeä päälle myös kaukosäätimen avulla.

## JALANKULKUA OHJAAVA IKÄYSTÄVÄLLISYYDEN RAITA

Jalankulkua ohjaava metrin levyinen ikäystävällisyyden raita toteutetaan Fidecol-pinnalla nykyisen kiveyksen päälle. Kiveys kitataan, jonka jälkeen sen päälle levitetään sideainekerros. Kittaus tehdään lisä/pohjatyönä. Pinnassa voidaan käyttää Barrikade Trafikk kivisirotepintaista tuotetta (huom. Fidecolla on tulossa käyttöön luonnonkivipinnoitteille tarkoitettu oma tuotemerkki, Fidecol Promenad, jonka alla tuotteita tullaan jatkossa myymään). Fidecol-pintaan on saatavilla RAL-värit ja sen kitkaa sekä kulutuksenkestoa voidaan säätää. On kuitenkin huomioitava, ettei värit sekoitu pyöräliikenteen tai muun liikenteen merkintöjen kanssa. Raidan väri tulee olla myös kontrastissa sitä ympäröivään pintaan.

Väriehdotus jalankulun raidalle:







 RAL 4003 Heather violet

## ESTEETÖN LEIKKIVÄLINE

Lukkarinpuiston leikkipaikalle lisätään kaksipistekiinnitteinen esteetön korituolimainen keinuistuin (esim. Finture kori-istuin, 084109) leikkipaikan nykyiseen keinutelineeseen ja/tai muu esteetön leikkiväline. Leikkivälineen sijoittelua tulee tarkastella jatkosuunnittelussa. Keinuistuin sopii toimintarajoitteisille ja eri ikäryhmille.

## VÄRIPALETTI

Torialueen pintamateriaaleissa, kuten penkeissä ja leikkiin kannustavissa katumaalauksissa monistetaan alueen moniskaalaista värimaailmaa. Värit elävöittävän torialueen harmaata ilmettä ja vahvistavat alueen identiteettiä.

-  RAL 4003 Heather violet
-  RAL 3015 Light pink
-  RAL 1001 Beige
-  RAL 1018 Zinc yellow
-  RAL 5024 Pastel blue
-  RAL 9005 Jet black

# Kuokkalan torin kehittäminen ikäystävällisyyden näkökulmasta

## VIHERALUEET JA KASVILLISUUS

Kasvillisuusvalinnoissa suositaan kognitiivista toimintaa edistäviä ja aisteja stimuloivia toimintoja, kuten kosketeltavia ja näkö-, haju-, maku- ja kuuloaisteja herätteleviä kasvilajeja. Tämentyyppiset ominaisuudet auttavat aktivoimaan muistin tai kognitiivisten ominaisuuksien heikkenemisestä kärsivien ihmisten mieltä ja lisäävät ympäristön käytettävyyden miellyttävyyttä ja tuttuuden tunnetta.

Alueelle lisätään eri vuodenaikoina kukkivia lajeja, heiniä, syötäviä perinnepuutarhakasvilajeja, mielenkiintoa herättäviä eksoottisempia lajeja, tuulessa havisevia lehtipuita ja pensaita, eläinlajeja ja hyönteisiä puoleensa vetäviä kasvilajeja sekä pintamateriaaleiltaan, tuoksuiltaan ja väreiltään vaihtelevia lajeja.

Oleskelupaikat- ja reitit on sijoitettu viheralueiden välittömään läheisyyteen. Suunnitelmassa on edistetty viheralueiden käyttöä myös oleskelun hotspotteina sekä niiden jäsentyneisyyttä ja siisteyttä, erityisesti Lukkarinpuiston osalta, jotta Kalonin korttelin asunnoista saadaan vihreitä ja virikkeellisiä näkymiä puiston suuntaan.

## ESTEETTÖMYYS

Esteettömyyden näkökulmasta huomioidaan reitistöverkoston toimivuus, riittävät pysähtymisen paikat reittien varrella (enintään noin 50 metrin välein), alueen kaupunkikuvallinen selkeys (suorien avointen näkymälinjojen säilyttäminen ja selkeiden näkymäpäätteiden luominen) sekä riittävä opastus reittien varrella. Kävelytiet ja oleskelun paikat tulee olla helposti navigoitavissa ja käytettävissä liikunta- ja näkörajoitteisille henkilöille. Alueen nykyinen kiveys tulee korjata mahdollisimman tasaiseksi ja yli puolen sentin kuopat täytetään.

## OPASTUS

Reittielementit, kuten Kalonin korttelilta palveluille johtava värikäs jalankulun raita ja selkeät opasteet helpottavat alueella orientoitumista ja navigointia. Opasteissa on merkittynä suunnat ja etäisyydet palveluille, kuten ostarille, apteekille, kirkolle ja julkisen liikenteen pysäkeille selkein tekstein ja symbolein. Jalankulun raidalla ohjataan myös kiertävä reitti alueen keskiössä sijaitsevan omenapuulehdon ympäri, jolla tuetaan liikuntarajoitteisten ulkoilua ja liikkumista. Alueen opasteissa esitetään reitin pituus.

Opastuksessa tulee olla selkeät tummuuskontrastit, isot fontit, kiiltämättömät ja häikäsemättömät materiaalit sekä ne huomioivat myös pyörätuolissa kulkevat (opasteet sijoitettu katselukorkeudelle). Kokonaisuudessaan opastuskylteissä pyritään modernisoituaan kylämäiseen viitoitustyyliin.

## OLESKELUPAIKAT

Oleskelualueiden kalusteet (penkit, pergolat, pihakeinut, pöytä- ja penkkiyhdistelmät) on upotettu reitistön kapeimmissa kohdissa kulkuväylien ulkopuolelle törmäysten estämiseksi sekä talviylläpidon helpottamiseksi. Oleskelun paikoissa suositaan puisia materiaaleja niiden käyttömiellyttävyyden lisäämiseksi (esim. Harvialan Club-penkki - CLJ200). Kalonin korttelin viereisiä oleskelupaikkoja korostetaan niiden edessä olevalla erikoiskiveyksellä, joiden ladonta toteutetaan alueen olemassa olevista kivistä. Näihin oleskelupaikkoihin valitaan kalusteet korkeammalla istumiskorkeudella sekä selkä- että käsinojilla (esim. Harvialan Club 3 penkki-CLH200).

Oleskelupaikat on sijoitettu alueella siten, siten että niistä on suurimmasta osasta suora näköyhteys seuraavalle oleskelupaikalle. Paikkojen sijoittelussa on huomioitu myös näköyhteydet toiminnan paikkoihin ja vaihteleviin ilmansuuntiin niiden miellyttävyyden ja virikkeisyyden lisäämiseksi.

# Harvialan Club-penkkisarja

## Club 3 penkki- CLH200

Jalankulkua ohjaavan raidan varrella olevat penkit



Kuva 14, Harviala

## Club-penkki- CLJ200

Muut penkit



Kuva 15, Harviala



# Kuokkalan torin kehittäminen ikäystävällisyyden näkökulmasta

## PYÖRÄLIKENNE

Torialue on pyöräliikenteeltään rauhallinen. Pyöräliikenne on vilkkaampaa suunnittelualueen ulkopuolella Polttolinjalla ja Pohjanlahdentiellä. Alueen palveluille kuitenkin kuljetaan pyöräillen. Pyöräliikennettä jalankulun raidalla voidaan tarvittaessa pyrkiä estämään kieltomerkein ja pyöräliikenteen hidastein. Pyöräliikenteen opastusta voidaan myös tarvittaessa lisätä rajallisten näkymien kohtiin, kuten Siepparinkujan risteykseen. Torin pohjoisosaan, ostarin sisäänkäynnin läheisyyteen, sijoitetaan kolmekymmentä pyöräpysäköinnille tarkoitettua, runkolukittavaa ja kiveykseen kiinnitettävää telinettä. Ostarin kiinteistön kanssa tulee keskustella mahdollisuudesta sijoittaa vaihtoehtoisesti runkolukittavat pyöräpaikat ostarin pääsisäänkäynnin pohjoispuolelle ostarin kiinteistölle.

## TOIMINNOT

Kasvilajien yhteyteen tulee lajitietokylttejä, jotka auttavat vierailijoita tutustumaan alueen erilaisiin kasveihin. Aukiolle kunnostetaan myös petankkikenttä, jossa voidaan pelata petankin lisäksi useita erilaisia pelejä, kuten mölkkyä. Kentän viereinen kaivo pintakunnostetaan ja uusitaan alueen keskeiseksi kokoontumispaikaksi ja historiallisen kiinnostavuuden lähteeksi. Aukiolle sijoittuu lisäksi esiintymispaikkavaraus, tilavaraukset torimyyntipaikoille sekä yhteiskäyttöisille myyntipöydille (esim. Harvialan Club pöytä - CLT200) ja penkit. Leikkisän ja vuorovaikutteisen ilmapiirin lisäämiseksi aukion kiveykseen tulee maalauksia, kuten ruutuhyppeilyruutuja Fidecol-pinnalla, jotka tarjoavat mahdollisuuksia fyysiseen toimintaan ja hauskanpitoon.

Lukkaripuistoon sijoittuu kunnostettu lenkkikenttä lisätyillä oleskelupaikoilla (puistokeinu, pöytäryhmät ja pergola), jotka tarjoavat mahdollisuuksia kaikenikäisille lapsille ja aikuisille leikkimiseen, liikuntaan ja oleskeluun. Puistossa on myös avoin nurmialue, joissa voidaan harrastaa urheilua, kuten pallopelejä ja puistojumppaa.

Ikäihmisille puisto tarjoaa myös mahdollisuuden vapaaehtoiseen ulkotilojen hoitoon. Puistoon on mahdollista toteuttaa linnunpönttöjä ja hyönteishotelleja yhteistyöprojektina paikallisten toimijoiden, kuten Kuokkalan koulun, kanssa.

## MAAMERKIT

Alueen yleissuunnitelmassa on huomioitu torin identiteetin vahvistaminen, joka on tärkeä näkökohta luotaessa ikäystävällistä ympäristöä, sillä se voi auttaa luomaan alueen asukkaille ympäristön tuttuuden tuntua ja lisätä yhteenkuuluvuuden tunnetta muistin tai kognitiivisten kykyjen heikkenemisestä kärsiville.

Identiteettiä kehitetään tuomalla esille alueen näkyvää paikallista perintöä valaistuksella, kuten kulttuuriarvoiltaan merkittäviä rakennuksia tai kunnostamalla ja rakentamalla alueelle pieniä maamerkkejä (torialueen kaivo, kukkiva omenapuulehto ja yhteisön alueelle tekemä värikäs taide). Alueen kiveykseen toteutettavaa värikästä kulkua ohjaavaa raitaa voidaan myös pitää maamerkinä. Kaivon merkitystä maamerkinä korostetaan äänimajakalla, jotta myös näkövammaisille henkilöille on alueella selkeä orientoitumispaiste.

Näkyvän paikallisen perinnön sisällyttäminen auttaa luomaan yhteyden menneisyyteen ja tarjoaa virikkeitä kaiken ikäisille. Erityisesti sellaisten elementtien esilletuominen, jotka kuvastavat yhteisön identiteettiä ja tarjoavat virikkeitä, voivat edistää sekä ihmisten fyysistä että psyykkistä terveyttä ja hyvinvointia,

## KUIVATUS

Kuivatuksen periaatteet pysyvät samana kuin edeltävässä yleissuunnitelmassa. Suunnittelualueen aukiolla hulevedet johdetaan istutusalueille. Reunatuot asennetaan samaan tasoon kiveykseen nähden. Kasvit auttavat suodattamaan ja puhdistamaan pintavesiä vähentäen paikallisiin vesistöihin pääsevien saasteiden ja epäpuhtauksien määrää. Lukkaripuistossa hulevedet johdetaan kaivoihin ja viheralueille, josta osa pintavalunnasta imeytyy maaperään ja kasveihin.

## VALAISTUS

Valaistuksen pääperiaatteet pysyvät samana kuin edeltävässä yleissuunnitelmassa muuten, mutta pylväsvalaisimia on lisätty opastusraidan vierelle parantamaan erityisesti ikänäkökulmasta alueen kokonaisvalaistusta. Valaistuksella korostetaan alueen maamerkkejä (kuten kaivoa) ja kasvillisuutta lämpimillä värisävyillä. Valaistuksessa on erityisen tärkeää huomioida reitistön riittävä valaistus.

# Jatkotoimenpiteet kootusti

- Turvallisuutta jalankulkua ohjaavan raidan varrella voidaan tehostaa kyltityksin (esim. pyöräliikenteen kieltokyltein).
- Ostarin kiinteistön hallinnoitsijoiden kanssa selvitetään mahdollisuus sijoittaa runkolukittavat kiinteät pyöräpaikat ostarin pääsisäänkäynnin pohjoiselle puolelle, ostarin kiinteistölle.
- Toimintojen lisääminen ikäihmisille, lapsille- ja nuorille: Tämä voi sisältää esimerkiksi ulkoilun ja liikunnan mahdollisuuksia, peli- ja leikkipaikkoja tai taideinstallaatioita.
- Saavutettavuuden parantaminen: alueen käytön helpottaminen liikuntarajoitteisille henkilöille (sisältää kuoppien täyttöä, opastuksen parantamista, levennettyjen polkujen tai muiden ominaisuuksien lisäämistä, jotta alueella olisi helpompi navigoida).
- Valaistuksen ja turvallisuuden lisääminen: valaistuksen ja sosiaalisen valvonnan lisääminen auttaa tekemään alueesta turvallisemman ja viihtyisemmän ikääntyville, etenkin pimeällä.
- Valmiuksien lisääminen tapahtumien järjestämiselle: valmiit puitteet tapahtumien järjestämiselle lisäävät mahdollisuuksia sosiaaliselle kanssakäymiselle ja inklusiolle. Tällaisia tapahtumia voivat olla esimerkiksi ulkoilmakonsertit, torimyyjäiset ja ulkoilmakirpputorit.
- Alueen luonnonympäristön parantaminen: monimuotoisten puiden, kukkien ja muun vehreyden istuttaminen puistoon auttaa luomaan miellyttävämmän ja kutsuvamman ympäristön. Viheralueiden yhteyteen voidaan lisätä linnunpönttöjä tai hyönteishotelleja houkutelakseen eläimiä ja pölyttäjiä alueelle. Eliölajit lisäävät alueen ekosysteemipalveluiden tuotantoa ja ovat näin tärkeitä myös ikäystävällisyyden näkökulmasta.
- Työskentely paikallisten hoitokotien ja varhaiskasvatustilosten kanssa: kumppanuus paikallisten yksiköiden kanssa tarjoaa eri ikäryhmille lisämahdollisuuksia tutustua puistoon ja sen palveluihin. Tämä voi sisältää yhteisten tapahtumien tai aktiviteettien järjestämistä, yhteisötaiteen tekemistä.
- Jatkokartoitukset ympäröivien palveluiden sisäänkäyntien saavutettavuudesta ja niiden esteettömyyden kehittäminen edesauttavat alueen ikäystävällisyyttä.
- Alueen yleisilmeen kehittäminen: nykyisten rakenteiden ja kalusteiden kunnostaminen ja siistiminen nostattaa alueen yleisilmettä.
- Jos alueelle tullaan myöhemmässä vaiheessa rakentamaan Siepparinkujalle pyöräilyliikenteen hidasteita, hidasteen suunnittelussa on huomioitava hulevesien ohjautuminen nykyisiin kaivorakenteisiin.
- Istutusalueiden ja niiden läheisyydessä olevien kaivojen sijainnit (uudet kaivot) tarkennettava jatkosuunnittelussa.
- Jatkosuunnittelussa huomioitava jalankulkua ohjaavan raidan vaikutus hulevesien ohjautumiseen. Suunnitellulla ympäröivästä maanpinnasta max. 2 mm kohoavalla ohjausraidalla ei ole suurta merkitystä hulevesien ohjautumiseen, mutta jos ohjausraidan paksuutta jostain syystä jatkosuunnittelussa lisätään, sillä on herkästi vaikutusta hulevesin kulkuun.
- Kalonin läheisellä kulkureitillä kaltevuus on osittain jyrkempää kuin 5 %, joka tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Kaltevuutta on mahdollista ottaa kiinni uuden rakennettavan kevyen liikenteen väylän osuudella (Kalonin korttelin ja Lukkarinpuiston nurmialueen välissä).
- Jatkosuunnittelussa tarkastellaan esteettömän keinuistuimen ja/tai leikkivälineen sijoittamista Lukkarinpuiston leikkipaikalle.
- Ostarin eteläisen osan vierelle, ja Siepparinkujan kulmaan, mahdollisesti sijoitettavan terassin sijainti, laajuus ja kaupunkikuvallinen ilme tulee määrittellä jatkosuunnittelussa.

# Kustannukset, Kuokkalan tori

Ideasuunnitelman päivityksen myötä suunnitelmaan on lisätty kasvillisuutta, pintamateriaaleja, opastusta sekä turvallisuutta lisääviä rakenteita. Lisäksi suunnitelmaan on lisätty tietokylttejä ja polkupyöräpaikkoja.

	Kuokkalan tori ideasuunnitelma 2020*	Ideasuunnitelman päivityksen 2022 tuomat lisäkustannukset	Kuokkalantori ideasuunnitelman päivitys 2022
Purku/poisto	10 400		10 400
Päällystemateriaalit, sis. rakennekerrokset	41 300	18 400	59 700
Kasvillisuus, sis. kasvualustat ja puiden varusteet	70 700	15 300	86 000
Kalusteet ja varusteet	43 000	11 100	54 100
Valaistus	35 000	14 400	49 400
Hulevesijärjestelmä	36 000		36 000
Opastus		4 200	4 200
<b>Yhteensä</b>	<b>236 400</b>	<b>62 000</b>	<b>299 900</b>

\* Kustannuksiin lisätty 20 % korotus kustannusten, materiaalin ja kuljetusten hinnannousun vuoksi. Aiemmin tehty kustannusarvio perustui 2020 vuoden hintoihin.

- Päällystemateriaalin kustannusten kasvu tulee oleskelupaikkojen päällystämistä.
- Kulkureitin ohjaukseen käytetään Fidecol-pintausta 1 m levyisenä raitana nykyisen kiveyksen päälle asennettuna (pinnoitteen korkeus n. 2 mm).
- Kasvillisuuden kustannusten nousu selittyy kasvaneella kasvillisuuspinnoilla.
- Kalusteisiin ja varusteisiin on lisätty vanhan kaivon pintakunnostus, äänimajakka, katettua tilaa, pyörätelineitä sekä pihakeinu.
- Kalusteisiin lisätty myös oleskelualueen betoninen istuskelumuuri penkkeineen ja purjekankaisine aurinkosuojineen.
- Opastuksen kustannukset pitää sisällään opastekyltit sekä tietotaulut.

# Lähteet

Lähtötietoa on kerätty ikäystävällisen suunnittelun ohjeistuksista:

- *Ikäinstituutin ohjeistus – Ohjeita suunnittelijoille. [www-sivut]. Haettu osoitteesta: <https://www.ikainstituutti.fi/ohjeita-suunnittelijoille/>*
- *Juutistenaho, O. (2021). Making a neighbourhood memory-friendly–The case of Tammela in Tampere, Finland. Diplomityö. Arkkitehtuurin laitos. Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu, Aalto yliopisto. Espoo.*
- *Rappe, E., Kotilainen, H., Rajaniemi, J., & Topo, P. (2020). Muisti- ja ikäystävällinen asuminen ja asuinympäristö. Ympäristöministeriö, Helsinki. Ympäristöopas 2018. 130 s. Ympäristöministeriön julkaisuja, 2..*
- *Rajaniemi, J., & Rappe, E. (2022). Ikäturvallinen asuinalue. Helsinki: Ikäinstituutti.*

Kuvat

Rambol Finland, jollei muutoin mainittu.

Kuvat 9-13; Olga Juutistenaho. (2021). Making a neighbourhood memory-friendly–The case of Tammela in Tampere, Finland. Diplomityö. Arkkitehtuurin laitos. Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu, Aalto yliopisto. Espoo

Kuvat 14-15; Harviala

## KUSTANNUSARVIO RYHMITÄIN



Projekti: Kuokkalan YS päivitys  
 Laskelma: Kuokkalan Ys  
 Hankkeen tyyppi: Investointi  
 Vastuuhenkilö:  
 Asiakas: Ramboll Finland  
 Aluekerroin: 1  
 Kustannusindeksi: **128,37 (2015=100)**  
 Päivämäärä: **5.5.2023**

Laskelman kustannukset yhteensä: 459 100 €

### Rakennusosat

Tunniste	Rakennusosa	Yks.	Määrä	Yks. päästö (kgCO2e)	Päästölaskelma (kgCO2e)	Yks. hinta	Yhteensä
<b>Kuokkalan torin alue</b>				<b>0,00</b>	<b>28 995</b>	<b>0,00 €</b>	<b>299 875 €</b>
1112	<i>Puun poisto *</i>	<i>kpl</i>	13	9,10	118	27,38 €	356 €
1133	<i>Valaisinpylvään siirto *</i>	<i>kpl</i>	10	50,54	505	280,51 €	2 805 €
1159	<i>Betonikiviverhouksen ja istutusaltaan purkaminen *</i>	<i>m2tr</i>	790	1,10	869	12,65 €	9 993 €
2131.1	<i>Rakennekerrokset *</i>	<i>erä</i>	1	4,40	4	5 000,00 €	5 000 €
2142.1	Sirotepinta (SIP)	m2tr	100	0,69	69	2,23 €	223 €
2143.111	<i>Betonikiviverhous, poikkeava kiveys *</i>	<i>m2tr</i>	110	26,79	2 947	67,47 €	7 422 €
2143.111	<i>Betonikiviverhous, nykyisen kaltainen *</i>	<i>m2tr</i>	480	26,79	12 859	24,91 €	11 957 €
	<i>hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan purettavaa betonikiviverhousta</i>						
2311.1	Tuotteistettu kasvualusta, vaateliat (m3trr)	m3trr	250	2,05	513	33,56 €	8 389 €
2311.3	Kantava kasvualusta puille	m3trr	225	12,89	2 900	82,18 €	18 489 €
2312	Sepelikate	m2tr	214	0,77	165	5,30 €	1 135 €
2331.1	Puistopuu, yli 30 cm	kpl	20	45,23	905	1 289,71 €	25 794 €
2331.1	Kastelupussi	kpl	40	2,30	92	34,92 €	1 397 €
2331.1	Puun 3-piste tuenta	kpl	20	0,33	7	26,78 €	536 €
2333	Pensas (m2)	m2tr	50	0,28	14	29,58 €	1 479 €
2333	Pensas, havu (m2)	m2tr	165	0,28	46	45,10 €	7 442 €
2336.1	Sipulikasvi	m2tr	30	0,20	6	37,38 €	1 121 €
3121	<i>Hulevesijärjestelmän uusiminen *</i>	<i>erä</i>	1			36 000,00 €	36 000 €
3211.23	<i>Istutuksen suoja-aita *</i>	<i>mtr</i>	170	8,50	1 445	119,55 €	20 324 €

3261.13	Opastetaulu *	kpl	4	140,40	562	300,00 €	1 200 €
3261.3	Opaste, tietotaulu *	kpl	10	230,80	2 308	300,00 €	3 000 €
3263.11	Kulkureitin ohjausraidat, Fidecol Barricade Traffic *	m2tr	350	0,89	312	100,00 €	35 000 €
3361	Pylväsvalaisinpositio (sis. nykyisenkaltainen pylväs, valaisin ja perustus) *	kpl	9			1 200,00 €	10 800 €
3361	Valaistuksen maanalaiset rakenteet ja sähköistys (putket, kaapelit, maadoitukset) sekä purku nykyisille pylväille, kytkennät nykyisiin	erä	1			28 000,00 €	28 000 €
3363.3	Kohdevalaistus *	kpl	5	7,17	36	600,00 €	3 000 €
3363.9	Valaisinpollari Tehomet Tilt *	kpl	4	34,04	136	1 000,00 €	4 000 €
3370	Okeena äänimajakka *	erä	1			1 500,00 €	1 500 €
4621.1	Penkki, selkänojallinen, kiinteä, asennetaan betonisen istuskelumuurin päälle *	kpl	3	93,62	281	1 180,00 €	3 540 €
4621.1	Penkki, selkänojallinen, kiinteä, leveys 180 cm *	kpl	10	93,62	936	1 400,00 €	14 000 €
4621.1	Betoninen istuskelumuri, leveys 12 m *	erä	1	93,62	94	8 000,00 €	8 000 €
4621.1	Roska-astia 200 L, kannellinen, jalallinen	kpl	3	35,10	105	1 249,71 €	3 749 €
4621.1	Aurinkopurjeellinen katos metallipylväillä *	erä	1	39,42	39	8 000,00 €	8 000 €
4621.1	Polkupyöräteline, kiinteä, kevytrakenteinen	kpl	15	45,82	687	534,98 €	8 025 €
4621.2	Pihakeinu *	kpl	1	35,10	35	3 500,00 €	3 500 €
6300	Nykyisen kaivon kunnostus sis. valaistus *	erä	1			4 700,00 €	4 700 €
<b>1000-4000</b>	<b>Rakennusosat yhteensä</b>				<b>28 995</b>		<b>299 875 €</b>

### Työmaatehtävät

5100	Rakentamisen johtotehtävät	14 994 €
5300	Rakentamisen työmaatehtävät ja erityiset työmaakulut	5 998 €
5400	Työmaapalvelut	5 998 €
5500	Työmaan kalusto	2 999 €
5200	Urakoitsijan yritystehtävät	32 986 €
5761.31	Hintatason muutokset	36 285 €

**Työmaatehtävät yhteensä 99 259 €**

**1000-5500 Rakennusosat ja työmaatehtävät yhteensä 399 134 €**

### Tilaaitehtävät

5600	Suunnittelutehtävät	29 935 €
------	---------------------	----------

5700	Rakennuttamis- ja omistajatehtävät	30 035 €
<b>Tilaaajatehtävät yhteensä</b>		<b>59 970 €</b>
<b>1000-5700</b>	<b>Rakennusosat, työmaatehtävät ja tilaaajatehtävät yhteensä</b>	<b>459 104 €</b>
<b>Koko hanke yhteensä</b>	<b>(Alv. 0%)</b>	<b>459 100 €</b>
	<b>(Alv. 24%)</b>	<b>110 200 €</b>
<b>Koko hanke yhteensä</b>	<b>(Alv. 24%)</b>	<b>569 300 €</b>
<b>Koko hankkeen päästöt yhteensä</b>		<b>51 700 kgCO2e</b>

## KUSTANNUSARVIO RYHMITTÄIN



Projekti: Kuokkalan torin YS päivitys  
 Laskelma: Lukkarinpuisto  
 Työnumero:  
 Hankkeen tyyppi: Investointi  
 Vastuuhenkilö: Raija Lievonen  
 Asiakas: Ramboll Finland  
 Aluekerroin: 1  
 Kustannusindeksi: **128,37 (2015=100)**  
 Päivämäärä: **20.3.2023**

Laskelman kustannukset yhteensä: 144 500 €  
 Laskelman päästöt yhteensä: 42 100 kgCO<sub>2</sub>e

### Rakennusosat

Tunniste	Rakennusosa	Yks.	Määrä	Yks. päästö (kgCO <sub>2</sub> e)	Päästölaskelma (kgCO <sub>2</sub> e)	Yks. hinta	Yhteensä	
<b>Lukkarinpuiston alue</b>					<b>0,00</b>	<b>22 676</b>	<b>0,00 €</b>	<b>94 384 €</b>
1112	Puun poisto *	kpl	20	9,10	182	27,38 €	548 €	
1159	Betonikiviverhouksen, nurmikon ja istutusten poistaminen *	m <sup>2</sup> tr	1 100	1,10	1 210	12,65 €	13 914 €	
2131.1	Rakennekerrokset *	erä	1	4,40	4	19 000,00 €	19 000 €	
2143.111	Betonikiviverhaus *	m <sup>2</sup> tr	750	26,79	20 093	67,47 €	50 603 €	
2311.1	Tuotteistettu kasvualusta nurmikoille A1-A3 (m <sup>2</sup> tr)	m <sup>2</sup> tr	300	0,49	147	6,83 €	2 048 €	
2321.1	Nurmikko *	m <sup>2</sup> tr	300	0,46	138	3,34 €	1 003 €	
4621.1	Pöytäryhmä *	kpl	1	78,88	79	1 297,23 €	1 297 €	
4621.1	Pergola	m <sup>2</sup>	20	39,42	788	211,09 €	4 222 €	
4621.2	Pihakeininun esteetön kori-istuin *	kpl	1	35,10	35	1 750,00 €	1 750 €	
<b>1000-4000</b>	<b>Rakennusosat yhteensä</b>				<b>22 676</b>		<b>94 384 €</b>	

### Työmaatehtävät

5100	Rakentamisen johtotehtävät	4 719 €
5300	Rakentamisen työmaatehtävät ja erityiset työmaakulut	1 888 €
5400	Työmaapalvelut	1 888 €
5500	Työmaan kalusto	944 €
5200	Urakoitsijan yritystehtävät	10 382 €



5761.31 Hintatason muutokset 11 421 €

---

**Työmaatehtävät yhteensä 31 241 €**

---

**1000-5500 Rakennusosat ja työmaatehtävät yhteensä 125 626 €**

**Tilaaajatehtävät**

5600 Suunnittelutehtävät 9 422 €

5700 Rakennuttamis- ja omistajatehtävät 9 453 €

---

**Tilaaajatehtävät yhteensä 18 875 €**

---

**1000-5700 Rakennusosat, työmaatehtävät ja tilaaajatehtävät yhteensä 144 501 €**

---

**Koko hanke yhteensä (Alv. 0%) 144 500 €**

(Alv. 24%) 34 700 €

**Koko hanke yhteensä (Alv. 24%) 179 200 €**

---

**Koko hankkeen päästöt yhteensä 42 100 kgCO<sub>2</sub>e**